

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

НАКАЗ

14.04.2016

№ 696

Київ

**Про затвердження Положення
про департамент технічного регулювання**

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про департамент технічного регулювання, що додається.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.11.2015 № 1361 “Про затвердження Положення про департамент технічного регулювання”.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Виконувач обов'язків Міністра

М. Є. Нефьодов

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства економічного
розвитку і торгівлі України

14.04.2016 № 696

ПОЛОЖЕННЯ
про департамент технічного регулювання

1. Загальні положення

1.1. Департамент технічного регулювання (далі – департамент) є самостійним структурним підрозділом апарату Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку).

1.2. Головною метою діяльності департаменту є забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

1.3. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, наказами Мінекономрозвитку, цим Положенням та дорученнями керівництва Мінекономрозвитку.

1.4. Структура та чисельність департаменту визначаються відповідно до структури та штатного розпису Мінекономрозвитку.

1.5. До складу департаменту входять такі структурні підрозділи:

управління стандартизації та міжнародного співробітництва;

управління метрології;

управління оцінки відповідності та технічних регламентів.

1.6. Основні завдання, функції та права структурних підрозділів, що входять до складу департаменту, визначаються в положеннях про них.

2. Завдання департаменту

Основними завданнями департаменту є:

забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

організація розроблення та розроблення проектів нормативно-правових актів у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

визначення пріоритетних напрямів розвитку у сфері стандартизації;

ужиття заходів щодо адаптації законодавства України у сфері стандартизації до законодавства Європейського Союзу;

інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері стандартизації;

погодження програми робіт з національної стандартизації;

ужиття обґрунтованих заходів для прийняття і дотримання суб'єктами стандартизації Кодексу добродійної практики з розробки, прийняття та застосування стандартів відповідно до Угоди Світової організації торгівлі про технічні бар'єри у торгівлі, що є додатком до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994;

здійснення контролю за дотриманням національним органом стандартизації процедур у сфері стандартизації відповідно до принципів, норм і вимог, установлених законодавством;

погодження розроблених національним органом стандартизації національних стандартів (змін до них) щодо:

- процедур розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них;

- критеріїв, форми і процедур розгляду пропозицій щодо проведення робіт з національної стандартизації;

- процедур створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації;

- подання керівництву Мінекономрозвитку на затвердження національних класифікаторів, змін до них і процедур їх розроблення;

- підготовка пропозицій керівництву Мінекономрозвитку щодо розроблення та внесення змін до:

- методичних рекомендацій щодо формування переліків національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності продукції, пов'язаних з нею процесів або методів виробництва чи інших об'єктів вимогам технічних регламентів;

- Статуту національного органу стандартизації;

- Положення про керівну раду національного органу стандартизації та її склад;

- Положення про комісію з апеляцій, її складу та порядку розгляду апеляцій;

- методики визначення трудомісткості та вартості робіт з національної стандартизації;

- переліків національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності продукції, пов'язаних з нею процесів або методів виробництва чи інших об'єктів вимогам технічних регламентів, та забезпечення розміщення їх на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку;

- переліку національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності органів з оцінки відповідності спеціальним вимогам до призначених органів з оцінки відповідності, та забезпечення розміщення його на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку;

- здійснення організаційного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення діяльності комісії з апеляцій, утвореної відповідно до статті 14 Закону України “Про стандартизацію”;

- забезпечення розгляду щорічного звіту про діяльність національного органу стандартизації;

узагальнення практики застосування законодавства у сфері стандартизації, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення на розгляд у встановленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України;

представлення інтересів України в міжурядових організаціях стандартизації, укладення міжнародних договорів України про співробітництво та проведення робіт у сфері стандартизації з такими організаціями та відповідними урядовими і міжурядовими органами інших держав згідно із Законом України “Про міжнародні договори України”;

здійснення співробітництва у сфері стандартизації з відповідними органами інших держав у межах повноважень, передбачених законом;

підготовка пропозицій щодо утворення національного органу з акредитації та національного органу стандартизації;

опрацювання пропозицій щодо призначення на посаду і звільнення з посади керівника національного органу з акредитації та керівника національного органу стандартизації;

забезпечення представництва та участі України в діяльності відповідних міжнародних, європейських та інших регіональних організацій з метрології;

координація робіт щодо співробітництва з Європейськими співтовариствами та їх державами-членами у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності стосовно взятих Україною зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та виконання Порядку денного асоціації Україна – ЄС;

виконання зобов'язань у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, узятих Україною в рамках членства у Світовій організації торгівлі (СОТ);

здійснення моніторингу реалізації проектів технічної допомоги ЄС та країн-донорів, спрямованих на вдосконалення системи

технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, підготовка пропозицій щодо залучення технічної допомоги ЄС для реалізації нових проектів в Україні;

забезпечення участі у двосторонньому співробітництві у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів для керівництва департаменту та Мінекономрозвитку до участі у засіданнях двосторонніх міжурядових комісій тощо;

підготовка пропозицій керівництву Мінекономрозвитку щодо розроблення та внесення змін до:

- плану розроблення технічних регламентів на один або кілька календарних років;
- порядку формування та ведення бази даних про технічні регламенти та реєстру призначених органів і визнаних незалежних організацій;
- вимог до призначених органів з сертифікації в державній системі сертифікації;
- вимог до змісту інформації про прийняті органами із сертифікації рішення щодо видачі, відмови у видачі, анулювання, призупинення дії сертифікатів відповідності чи свідоцтв про визнання відповідності, яка подається для включення до Реєстру державної системи сертифікації;
- порядку ведення Реєстру державної системи сертифікації;
- порядку присвоєння органами із сертифікації реєстраційних номерів виданих ними сертифікатам відповідності та свідоцтв про визнання відповідності;
- форми заявки, яку подає організація, що претендує на призначення органом із сертифікації в державній системі сертифікації;
- положення про апеляційну комісію щодо розгляду апеляцій на рішення призначених органів з оцінки відповідності, її склад та порядок розгляду нею апеляцій;

- переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації, та визначення строків її запровадження;

- правил визнання сертифікатів відповідності інших держав у державній системі сертифікації;

забезпечення здійснення в установлені строки моніторингу національного органу з акредитації з метою забезпечення виконання ним на постійній основі вимог, установлених статтею 6¹ Закону України “Про акредитацію органів з оцінки відповідності”, з урахуванням результатів взаємного оцінювання;

забезпечення вжиття відповідних коригувальних заходів або забезпечення вжиття таких заходів національним органом з акредитації в разі, коли зазначений орган не відповідає вимогам або не виконує обов'язків, установлених Законом України “Про акредитацію органів з оцінки відповідності”;

забезпечення визначення пріоритетних напрямів розвитку технічного регулювання в Україні;

забезпечення координації діяльності з розроблення та перегляду технічних регламентів і процедур оцінки відповідності;

підготовка пропозицій щодо погодження проектів технічних регламентів і процедур оцінки відповідності, розроблених відповідними центральними органами виконавчої влади;

здійснення методичного забезпечення діяльності з розроблення та перегляду технічних регламентів і процедур оцінки відповідності;

забезпечення формування та ведення бази даних про технічні регламенти та реєстру призначених органів з оцінки відповідності і визнаних незалежних організацій;

підготовка в установленому законом порядку висновку щодо наявності чи відсутності невідкладних обставин, які вимагають термінового прийняття технічного регламенту чи процедури оцінки відповідності згідно із статтею 18 Закону України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”;

забезпечення здійснення визначених законом функцій органу, що призначає органи з оцінки відповідності (у тому числі визнані незалежні організації), обмеження сфери їх призначення, тимчасове припинення чи поновлення дії рішень про призначення або анулювання таких рішень;

забезпечення здійснення відповідно до закону функцій технічного регулювання у визначеній законодавством сфері;

забезпечення організації та проведення із залученням центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності, моніторингу призначених органів з оцінки відповідності та визнаних незалежних організацій щодо їх відповідності вимогам до призначених органів з оцінки відповідності чи визнаних незалежних організацій, а також виконання ними своїх обов'язків, установлених Законом України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" та відповідними технічними регламентами;

забезпечення підготовки пропозицій щодо укладення міжнародних договорів України про взаємне визнання результатів оцінки відповідності та з інших питань технічного регулювання;

забезпечення здійснення міжнародного співробітництва у сфері технічного регулювання з відповідними органами інших держав;

забезпечення визначення основних принципів, структури та правил державної системи сертифікації;

розроблення пропозицій щодо призначення органів із сертифікації в державній системі сертифікації та присвоєння їм ідентифікаційних номерів, відмови у призначенні органів із сертифікації, розширення сфери призначення та анулювання призначення;

забезпечення розгляду спірних питань щодо проведення сертифікації в державній системі сертифікації;

забезпечення здійснення державного нагляду за дотриманням органами із сертифікації правил і порядку сертифікації продукції в державній системі сертифікації шляхом проведення планових та позапланових перевірок;

забезпечення ведення Реєстру державної системи сертифікації;
здійснення організації інформаційного забезпечення з питань
сертифікації в державній системі сертифікації;

підготовка пропозицій керівництву Мінекономрозвитку щодо
розроблення та внесення змін до:

- положень про наукові метрологічні центри;
 - визначень основних одиниць Міжнародної системи одиниць (SI), назв та визначень похідних одиниць SI, десяткових кратних і частинних від одиниць SI, дозволених позасистемних одиниць, а також їх позначень та правил застосування одиниць вимірювання і правил написання назв та позначень одиниць вимірювання і символів величин;
 - порядку зберігання та застосування національних еталонів і контроль додержання правил та умов їх зберігання і застосування;
 - типового положення про метрологічні служби центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, органів управління об'єднань підприємств, підприємств, установ та організацій, які виконують роботи у сфері законодавчо регульованої метрології;
 - порядку ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки;
 - міжповірочних інтервалів для законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки за категоріями;
 - порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів, а також норм часу, необхідного для проведення повірки таких засобів;
 - критеріїв, яким повинні відповідати уповноважені наукові метрологічні центри, метрологічні центри і повірочні лабораторії;
 - порядку атестації аудиторів з метрології;
- участь у забезпеченні ведення Державного реєстру наукових метрологічних центрів, метрологічних центрів і повірочних лабораторій,

уповноважених на проведення повірки засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації;

організація здійснення державного управління забезпеченням єдності вимірювань в Україні;

забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері метрології, метрологічної діяльності та технічного регулювання;

організація проведення фундаментальних досліджень у сфері метрології;

забезпечення функціонування національної еталонної бази та підготовка пропозиції щодо її вдосконалення;

розроблення або участь у розробленні державних наукових і науково-технічних програм з питань забезпечення єдності вимірювань;

розроблення державних науково-технічних програм щодо створення та вдосконалення державних еталонів;

координація діяльності щодо забезпечення функціонування та розвитку метрологічної системи України;

надання еталонам статусу національних еталонів;

реєстрація національних еталонів;

визначення вчених зберігачів національних еталонів;

здійснення уповноваження на проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації;

проведення моніторингу відповідності уповноважених наукових метрологічних центрів, метрологічних центрів і повірочних лабораторій вимогам Закону України “Про метрологію та метрологічну діяльність” та прийняття рішення щодо анулювання свідоцтва про уповноваження, якщо вони не виконують обов’язки, визначені Законом України “Про метрологію та метрологічну діяльність”;

розміщення на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку посилань на документи, що містять технічні специфікації, прийняті Міжнародною організацією законодавчої метрології (нормативні документи Міжнародної організації законодавчої метрології), та переліків частин зазначених

нормативних документів, відповідність яким надає презумпцію відповідності засобів вимірювальної техніки суттєвим вимогам технічного регламенту щодо засобів вимірювальної техніки, на які поширюються такі частини нормативних документів.

подання пропозицій керівництву Мінекономрозвитку щодо надання допуску до виконання особливих робіт на ядерних установках з ядерними матеріалами, радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання керівникам підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

підготовка пропозицій, пов'язаних з виконанням бюджетних програм у сфері стандартизації, метрології та технічного регулювання;

здійснення в межах повноважень координації діяльності підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

3. Права департаменту

Департамент для виконання покладених на нього завдань має право в установленому порядку:

отримувати від структурних підрозділів Мінекономрозвитку інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання визначених завдань;

залучати представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їхніми керівниками);

скликати наради та утворювати робочі групи;

отримувати інформацію, документи та матеріали від центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій;

брати участь у нарадах, конференціях і семінарах з питань, що належать до компетенції департаменту;

отримувати для виконання покладених на департамент завдань необхідні документи, інформацію, довідки, розрахунки, інші матеріали від посадових осіб підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

інформувати заступника Міністра економічного розвитку і торгівлі України про покладення на департамент обов'язків, що виходять за межі його компетенції, а також про випадки неподання або несвоєчасного подання на вимогу департаменту необхідних матеріалів посадовими особами підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності.

4. Керівництво департаменту

4.1. Департамент очолює директор, якого в установленому порядку призначає на посаду та звільняє з посади Міністр економічного розвитку і торгівлі України.

4.2. Директор департаменту безпосередньо підпорядкований заступнику Міністра економічного розвитку і торгівлі України.

4.3. Директор департаменту:
здійснює керівництво роботою департаменту і несе персональну відповідальність за виконання завдань, визначених цим Положенням;

організовує, забезпечує та контролює виконання в установлені строки доручень керівництва Мінекономрозвитку, несе персональну відповідальність за стан виконавської дисципліни в департаменті;

організовує та координує підготовку проектів рішень і документів з питань, що належать до його компетенції;

візує проекти рішень та документи з питань, що належать до компетенції департаменту, які подаються на підпис керівництву Мінекономрозвитку;

у межах повноважень, наданих керівництвом Мінекономрозвитку, підписує листи, запити та документи, з питань, що належать до компетенції департаменту, які надсилаються до інших органів виконавчої влади та суб'єктів господарювання;

бере участь у погодженні призначення (з урахуванням результатів конкурсного відбору) керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

візує контракти керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, та інші документи про їх призначення на посаду та звільнення з посади;

уносить заступнику Міністра економічного розвитку і торгівлі України (відповідно до розподілу обов'язків) пропозиції щодо звільнення керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

візує документи щодо погодження закордонних відряджень та надання відпусток керівникам підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

уносить у встановленому порядку пропозиції щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і

провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

бере участь у розгляді фінансових планів підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

бере участь у погодженні передачі в оренду, а також списання та відчуження державного майна, яке знаходиться на балансі підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку і провадять діяльність у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

з питань, що належать до сфери діяльності департаменту, підписує доповідні та службові записки, інформаційно-аналітичні матеріали та інші документи, що використовуються в управлінській діяльності, для подання керівництву Мінекономрозвитку та іншим самостійним структурним підрозділам Мінекономрозвитку;

організовує міжвідомчу взаємодію та забезпечує комунікацію департаменту з іншими самостійними структурними підрозділами Мінекономрозвитку та структурними підрозділами Секретаріату Кабінету Міністрів України з питань, що потребують спільного вирішення;

за дорученням керівництва Мінекономрозвитку забезпечує супровід у комітетах Верховної Ради України законопроектів з питань, що належать до сфери діяльності департаменту;

забезпечує в межах компетенції реалізацію існуючих вимог щодо збереження державної таємниці відповідно до Закону України “Про державну таємницю”, уживає необхідних заходів щодо збереження службової інформації в департаменті;

бере участь у розробці нормативно-правових актів, у тому числі з питань технічного захисту секретної інформації в частині виконання функцій у сфері

технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

контролює додержання співробітниками департаменту правил внутрішнього трудового розпорядку;

представляє Мінекономрозвитку в інших органах виконавчої влади, на підприємствах, в організаціях та установах з питань, що належать до компетенції департаменту;

у своєму безпосередньому підпорядкуванні має заступника директора департаменту, заступника директора департаменту – начальника управління метрології, заступника директора департаменту – начальника управління стандартизації та міжнародного співробітництва, начальника управління оцінки відповідності та технічних регламентів;

погоджує положення про управління, утворені у складі департаменту;

затверджує положення про структурні підрозділи (відділи, сектори), що функціонують у складі управлінь, утворених у складі департаменту;

організовує та забезпечує разом з керівниками структурних підрозділів, утворених у складі департаменту та департаментом персоналу роботу з добору, розстановки кадрів, підвищення їх кваліфікації, погоджує пропозиції щодо формування кадрового резерву департаменту;

погоджує заяви про призначення, переведення, стажування, звільнення державних службовців і працівників департаменту, а також заяви про надання їм відпусток та пропозиції щодо їх відряджень;

уносить заступнику Міністра економічного розвитку і торгівлі України – керівнику апарату подання про заохочення державних службовців відповідних структурних підрозділів та накладення дисциплінарних стягнень, а також про присвоєння рангів державних службовців відповідно до законодавства про державну службу;

готує, візує, погоджує із заступником Міністра економічного розвитку і торгівлі України та подає заступнику Міністра економічного розвитку і торгівлі України – керівнику апарату для внесення на розгляд Міністра економічного

розвитку і торгівлі України подання про заохочення заступника директора департаменту, заступника директора департаменту – начальника управління метрології, заступника директора департаменту – начальника управління стандартизації та міжнародного співробітництва, накладення дисциплінарних стягнень, а також про присвоєння їм рангів державних службовців відповідно до законодавства про державну службу.

4.4. Заступник директора департаменту, заступник директора департаменту – начальник управління метрології та заступник директора департаменту – начальник управління стандартизації та міжнародного співробітництва призначаються на посади та звільняються з посад Міністром економічного розвитку і торгівлі України за поданням директора департаменту.

Заступник директора департаменту:

здійснює координацію роботи управління метрології, управління стандартизації та міжнародного співробітництва, управління оцінки відповідності та технічних регламентів;

підписує листи та матеріали, що надсилаються іншим самостійним структурним підрозділам Мінекономрозвитку;

візує документи з питань, що належать до сфери діяльності департаменту, які подаються на підпис керівництву Мінекономрозвитку;

візує супровідні листи до проектів законодавчих та нормативно-правових актів, завізованих керівництвом Мінекономрозвитку;

забезпечує в межах компетенції реалізацію існуючих вимог щодо збереження державної таємниці відповідно до Закону України “Про державну таємницю”, уживає необхідних заходів щодо збереження службової інформації в департаменті;

бере участь у розробці нормативно-правових актів, у тому числі з питань технічного захисту секретної інформації в частині виконання функцій у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності;

виконує інші доручення директора департаменту.

4.5. Заступник директора департаменту – начальник управління стандартизації та міжнародного співробітництва:

забезпечує в межах компетенції реалізацію існуючих вимог щодо збереження державної таємниці відповідно до Закону України “Про державну таємницю”, уживає необхідних заходів щодо збереження службової інформації в департаменті;

бере участь у межах своєї компетенції у розробці нормативно-правових актів щодо стандартів, технічних регламентів, технічних вимог.

4.6. У разі тимчасової відсутності директора департаменту його обов'язки виконує заступник директора департаменту, за його відсутності – заступник директора департаменту – начальник управління стандартизації та міжнародного співробітництва, а в разі відсутності останнього – заступник директора департаменту – начальник управління метрології.

4.7. Заступник директора департаменту – начальник управління метрології, заступник директора департаменту – начальник управління стандартизації та міжнародного співробітництва, начальник управління оцінки відповідності та технічних регламентів здійснюють керівництво у підпорядкованих їм структурних підрозділах згідно з положеннями про відповідний структурний підрозділ.

**Заступник директора департаменту
технічного регулювання**

ПОГОДЖЕНО

Заступник Міністра економічного
розвитку і торгівлі України

Директор юридичного департаменту

Директор департаменту персоналу

О. П. Гіленко

М. Є. Нефьодов

О. Ю. Перевезенцев

Л. О. Бушіна